

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu *Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD.* a z členov *JUDr. Igora Belka* a *JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD.* právnej veci navrhovateľky: **A.**, bytom P.P., proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v Považskej Bystrici, Centrum 1/1, Považská Bystrica**, za účasti: **E.**, bytom P.P., **J.**, bytom P.P., Slovenského pozemkového fondu, Považská Bystrica, Nám. A. Hlinku 29/34, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. H/2006/00022-R/887 zo dňa 11.12.2006, o odvolaní **J.**, proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13Sp/45/2007-19 zo dňa 18. decembra 2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13Sp/45/2007-19 zo dňa 18. decembra 2007 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom právo na náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie č. H/2006/00022-R/887 zo dňa 11.12.2006, ktorým odporca podľa ustanovení zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (ďalej len „zákon“) vyslovil, že oprávnené osoby podľa § 4 ods. 1, 2 písm. c/ zákona: **A.**, **E.**,

rod. M. a J. nespĺňajú podmienky uvedené v § 6 zákona, oprávneným osobám nepriznal vlastnícke právo k nehnuteľnostiam v k. ú. P., pzkn. vložka X., parc. č. X., X., X., X., X., X., X., X., X.. Uvedené pozemky podľa rozhodnutia odporcu nie je možné navrhovateľom vydať z dôvodu, že pozemky boli vyvlastnené za náhradu a boli použité na účel, pre ktorý boli vyvlastnené. Pozemky sú vo vlastníctve fyzických a právnických osôb. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že navrhovateľke ich náhradu nepriznal.

Podľa krajského súdu neboli splnené podmienky, aby súd vyhovel odvolaniu navrhovateľky, pretože jej odvolanie nemá náležitosti riadneho návrhu, tak aby mohol rozhodnutie odporcu preskúmať z hľadiska zákonnosti.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že preskúmal napadnuté rozhodnutie odporcu v rozsahu podaného odvolania a dospel k záveru, že rozhodnutie odporcu je vecne správne.

Z podkladov pripojeného administratívneho spisu zistil, že J. st. doručil odporcovi dňa 18.12.1992 písomné podanie označené ako "Žiadosť o vrátenie nehnuteľností pôvodnému vlastníkovi". Žiadal vrátiť nehnuteľnosti z vl. č. X. na podiel neb. manželky J., rod. K., pretože ide o pozemky nevyplatené a niektoré voľné. K žiadosti J. st. bola pripojená reštitučná žiadosť E., J. a M., ktoré žiadali vrátiť vlastníctvo po pôvodnom vlastníkovi menom R.. M. a J. splnomocnili na úkony v konaní o reštitúcii E.

V spise odporcu nie je pripojená plná moc od J. st. pre E. na zastupovanie v reštitučnom konaní a plná moc po jeho smrti v roku 2000 nie je pripojená ani od navrhovateľky, E. a J. ml.

Krajský súd uviedol, že odporca rozhodol o žiadosti reštituentov po prvý raz rozhodnutiami z 11.10.1999, 24.8.2000 a 25.8.2000, ktoré krajský súd rozsudkom zrušil v konaní sp. zn. 11Sp 92/04-37 z 27.4.2005 pre nedostatočne zistený skutkový stav, pre nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov a nepredloženie kompletných správnych spisov. Odporca s prihliadnutím na právny záver krajského súdu vyzval oprávnené osoby na predloženie plnej moci na zastupovanie E. a na predloženie dokladov preukazujúcich, že povinné osoby boli oprávnenými osobami vyzvané na vydanie nehnuteľnosti. Oprávnené

osoby plnú moc nepredložili a hodnoverne nepreukázali, že povinné osoby (mesto Považská Bystrica a Nemocnica s poliklinikou Považská Bystrica) boli vyzvané na vydanie nehnuteľnosti. Navrhovateľka a E. opakovane uviedli, že plná moc bola pripojená k reštitučnej žiadosti, čo však podľa krajského súdu nevyplýva z obsahu spisu, pretože žiadosť podával J. st. a nie navrhovateľka.

Proti tomuto rozsudku podal J. odvolanie, ktoré považoval odvolací súd za včas podané.

Z obsahu spisu krajského súdu vyplynulo, že krajský súd rozsudok zo dňa 18.12.2007 považoval J. za doručený podľa § 47 ods. 2 OSP.

Zákonná konštrukcia umožňujúca náhradné doručenie v zmysle citovaného ustanovenia § 47 ods. 2 O.s.p. vychádza z toho, že adresát sa v dobe doručenia (t.j. v konkrétny deň) skutočne zdržuje v mieste doručenia. Aj keď tento pojem nie je výslovne definovaný, zjavne sa jedná o miesto, kde by adresát mohol byť v rozhodnej dobe doručovateľom zastihnutý, a to buď priamo, alebo aspoň prostredníctvom upovedomenia o uložení zásielky, ak bolo urobené vhodným spôsobom (pozri text (RC) rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 27/2008 .

Pri doručovaní poštou sa miesto, deň a spôsob doručenia preukazuje zásadne doručenkou, ktorú pošta vracia späť odosielateľovi (odosielajúcemu súdu). Príslušnou poštou vystavená doručenka zachytávajúca postup pri doručení, vrátane údajov vyžadovaných ustanovením § 47 ods. 2 OSP, potvrdzuje to, čo je v nej uvedené, pričom v zmysle ustanovenia § 45 ods. 2 OSP. (účinného od 1.7.2007) údaje uvedené na doručenke sa považujú za pravdivé, ak nie je dokázaný opak. Tento dôsledok však môže nastať len vo vzťahu k tomu, čo je na doručenke skutočne uvedené. Pokiaľ doručenka neobsahuje údaj, že sa adresát v mieste doručenia zdržoval, nie je osvedčené, či táto podmienka náhradného doručenia je splnená. V takomto prípade je povinnosťou súdu vykonať šetrenie na zistenie jej splnenia, pričom nie je povinnosťou účastníka, ktorému bolo doručované, navrhnúť dôkazy na preukázanie svojho prípadného tvrdenia, že sa v čase doručovania v mieste doručenia nezdržoval (účastník nemá povinnosť preukazovať opak toho, čo nie je

uvedené na doručení, teda o čom neplatí predpoklad pravdivosti). Záver súdu o účinnom náhradnom doručení by bol možný, len ak by bolo zistené, že adresát sa v mieste doručenia v čase doručovania zdržoval a mal tak reálnu možnosť dozvedieť sa, že bude vykonaný opätovný pokus o doručenie v deň a hodinu uvedenú v oznámení doručovateľa.

V preskúmvanej veci je z obsahu doručky založenej v spise na č. 1. 25 zrejme, že obsahuje len údaje o tom, že neúspešný pokus o doručenie s výzvou o opakované doručenie bol vykonaný dňa 22.1.2007, opakované doručenie bolo vykonané 23.1.2007 a zásielka bola uložená na pošte 23.1.2007. Okolnosť, že sa účastník konania v mieste doručenia zdržoval, doručka nepotvrzuje, pretože žiaden takýto údaj na nej uvedený nie je (doručenka neobsahuje predtlač so slovami „hoci sa v mieste doručenia zdržuje“).

Za týchto okolností bolo povinnosťou krajského súdu vykonať šetrenie na zistenie tejto okolnosti.

Krajský súd takto nepostupoval a pokiaľ na rozsudku vyznačil právoplatnosť dňom 12.2.2008, takýto postup nebol správny. Napokon z obsahu spisu vyplýva, že J. sa bez predvolania dostavil na krajský súd, predložil dôkaz o tom, že v dňoch 14.1.-24.2.2008 pracoval v spoločnosti ŠMERAL BRNO, a.s. a v uvedenom termíne bol na služobnej ceste. Dňa 4.4.2011 mu bol doručený predmetný rozsudok krajského súdu a pokiaľ dňa 18.4.2011 podal odvolanie proti uvedenému rozsudku, odvolací súd ho považoval za včas podané.

Podaným odvolaním žiadal napadnutý rozsudok krajského súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Uviedol, že dňa 4.4.2011 si na krajskom súde prevzal rozsudok zo dňa 18.12.2007, na ktorom bola vyznačená právoplatnosť dňom 12.2.2008.

V prílohe predložil potvrdenie spoločnosti Šmeral Brno, a.s. o tom, že v čase od 14.1. do 24.2.2008 bol na služobnej ceste v Nemecku, preto si nemohol vyzdvihnúť zásielku.

Namietal, že pošta pri doručovaní nepostupovala správne, pretože ak ho doručovateľka nezastihla, mala doručiť rozsudok opakovane, toto sa však nestalo a doručovateľka zrejme ani neskúmala, či sa v mieste bydliska zdržiava a zásielku bez ďalšieho uložila. O uložení zásielky nebol upovedomený, pretože v tom čase bol v zahraničí, preto zásielku nemohol fakticky prevziať, ani o nej nemohol vedieť.

Takýmto postupom došlo k zmareniu možnosti podať odvolanie. Uviedol, že jeho otec - J. starší zomrel v roku 2000, teda v priebehu reštitučných konaní. Odporcovi predkladal všetky príslušné dokumenty. Na neho prešlo právo uplatňovať nároky po svojom otcovi a pokiaľ krajský súd uvádza, že preskúmal len odvolanie navrhovateľky a pokiaľ uviedol, že v spise nie je žiadna plná moc pre navrhovateľku, je potrebné rozhodovať o jeho nároku na základe jeho osobitného odvolania, ktoré týmto podáva a domáha sa, aby opätovne došlo k preskúmaniu rozhodnutia odporcu a aby mu vec bola vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu J. uviedol, že rozhodnutie odporcu zo dňa 11.12.2006 je už právoplatne ukončené z dôvodu, že rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu zo dňa 18.12.2007, ktorý podľa údajov zaslaných krajským súdom nadobudol právoplatnosť dňa 12.2.2008.

Čo sa týka pripomienok J. vo veci doručovania rozsudku a jeho právoplatnosti, odporca uviedol, že k tomu sa nevie zodpovedne vyjadriť.

K nároku uplatnenom zo strany J. st. odporca uviedol, že nakoľko J. st. zomrel, v jeho reštitučnej konaní pokračovali jeho deti (A., E., J. ml. Rozhodnutie zo dňa 11.12.2006 vydal odporca v zmysle právneho názoru súdu vyjadreného v rozsudku 11Sp 92/04.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolaniu J. nemožno vyhovieť. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 31. januára 2012

po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

Najvyšší súd Slovenskej republiky zo spisu prvostupňového súdu, ktorého súčasťou bol aj administratívny spis odporcu zistil, že napadnutým rozhodnutím Obvodný pozemkový úrad v Považskej Bystrici rozhodol podľa zákona o reštitučnom nároku J. st. na základe jeho žiadosti zo dňa 18.12.1992, ktorou žiadal o navrátenie vlastníckeho práva k pozemkom v k.ú. P. pod číslami vl. X. po svojej zomrelej manželke J.J. rod. K., a to to tak, že vyslovil, že oprávnené osoby podľa § 4 ods. 1, 2 písm. c/ zákona: A., E., rod. M. a J. nespĺňajú podmienky uvedené v § 6 zákona, oprávneným osobám nepriznal vlastnícke právo k nehnuteľnostiam v k.ú. P., pzkn. vložka X., parc. č. X., X., X., X., X., X., X., X.. Uvedené pozemky podľa rozhodnutia odporcu nie je možné navrhovateľom vydať z dôvodu, že pozemky boli vyvlastnené za náhradu a boli použité na účel, pre ktorý boli vyvlastnené. Pozemky sú vo vlastníctve fyzických a právnických osôb.

V dôvodoch rozhodnutia odporca uviedol, že po zrušení rozhodnutí bývalého Okresného úradu - odboru pozemkového (č. 1657/1992-R/607 A 99/02140-IVI zo dňa 11.10.1999, č. 1657/1992-R/627 A 00/000112-IVI zo dňa 25.8.2000, č. 1657/1992-R/608 A 99/02140-IVI zo dňa 11.10.1999) vyzval v zmysle vysloveného právneho názoru súdu odporca oprávnené osoby na doloženie plnej moci pre J. st. a doloženie dokladov, ktorými boli vyzvané povinné osoby – Mesto Považská Bystrica a Nemocnica s poliklinikou Považská Bystrica na uzavretie dohody o vydaní nehnuteľností a mesto Považská Bystrica bolo vyzvané na predloženie dokladu, ktorým bola povinná osoba požiadaná o vydanie nehnuteľností. Mesto Považská Bystrica vo svojej odpovedi zo dňa 26.5.2006 uviedlo, že J. st. nepožiadala o vydanie nehnuteľnosti a tiež oprávnené osoby nedoložili plnú moc pre J. st., preto ako odporca uviedol, riešil iba pozemky vo vložke č. X. v k.ú. P. a iba podiel J. st.

J. st. dňa X. zomrel a ďalšími oprávnenými osobami sú jeho deti: A., E. a J. ml.. Pôvodnou vlastníčkou nehnuteľností uvedených v p.k. č. X. k.ú. P. bola J.J. - manželka J. st.

Odporca v rozhodnutí ďalej uvádza, že oprávnené osoby nespĺnili podmienku zákona č. 229/1991 Zb. na vydanie nehnuteľnosti podľa § 6 ods. 1 písm. m/ pretože náhrada za vyvlastnený pozemok bola zo strany vyvlastňovacieho orgánu poskytnutá a vyvlastnené pozemky slúžia účelu, pre ktorý boli vyvlastnené.

Proti rozhodnutiu odporcu podali odvolanie navrhovateľka a E., v ktorom vyjadrili nespokojnosť s riešením danej situácie zo strany odporcu a žiadali, aby bolo vrátené vlastníctvo všetkým dedičom, tak ako bolo od začiatku podané.

Predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu o potvrdení rozhodnutia, ktorým odporca v rámci reštitučného konania podľa zákona vyslovil, že navrhovateľka a E. a J. ml. nespĺňajú podmienky v zmysle § 6 zákona, nepriznáva sa im vlastnícke právo k tam špecifikovaným nehnuteľnostiam, uvedené pozemky podľa rozhodnutia odporcu nie je možné navrhovateľom vydať z dôvodu, že pozemky boli vyvlastnené za náhradu a boli použité na účel, pre ktorý boli vyvlastnené. Pozemky sú vo vlastníctve fyzických a právnických osôb.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací primárne v medziach odvolania preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľky a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Účelom zákona o pôde bolo zmierniť následky niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v období rokov 1948 až 1989, dosiahnuť zlepšenie starostlivosti o poľnohospodársku a lesnú pôdu obnovením pôvodných vlastníckych vzťahov k pôde a upraviť vlastnícke vzťahy k pôde v súlade so záujmami hospodárskeho rozvoja vidieka aj v súlade s požiadavkami na tvorbu krajiny a životného prostredia. Zákon sa vzťahoval na a) pôdu, ktorá tvorí poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patrí, a v rozsahu ustanovenom týmto zákonom aj na pôdu, ktorá tvorí lesný pôdny fond, b) obytné budovy, hospodárske budovy a iné stavby patriace k pôvodnej

poľnohospodárskej usadlosti, včítane zastavaných pozemkov, c) obytné a hospodárske budovy a stavby slúžiace poľnohospodárskej a lesnej výrobe alebo s ňou súvisiacemu vodnému hospodárstvu, včítane zastavaných pozemkov, d) iný poľnohospodársky majetok uvedený v § 20 (§ 1 ods. 1 zákona o pôde).

Podľa § 4 zákona oprávnenou osobou je štátny občan Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, ktorý má trvalý pobyt na jej území a ktorého pôda, budovy a stavby patriace k pôvodnej poľnohospodárskej usadlosti prešli na štát alebo na iné právnické osoby v dobe od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 spôsobom uvedeným v § 6 ods. 1 (ods. 1).

Ak osoba, ktorej nehnuteľnosť prešla v dobe od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v § 6, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v § 13 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami, pokiaľ sú štátnymi občanmi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a majú trvalý pobyt na jej území, fyzické osoby v tomto poradí:

a) dedič zo závetu, ktorý bol predložený pri dedičskom konaní, ktorý nadobudol celé dedičstvo,

b) dedič zo závetu, ktorý nadobudol vlastníctvo, ale iba v miere zodpovedajúcej jeho dedičskému podielu; to neplatí, ak dedičovi podľa závetu pripadli len jednotlivé veci alebo práva; ak bol dedič závetom ustanovený len k určitej časti nehnuteľnosti, na ktorú sa vzťahuje povinnosť vydania, je oprávnený iba k tejto časti nehnuteľnosti,

c) deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v § 13, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti,

d) rodičia osoby uvedenej v odseku 1,

e) súrodenci osoby uvedenej v odseku 1, a ak niektorý z nich zomrel, sú na jeho mieste oprávnenými jeho deti (ods. 2).

Na konanie o nárokoch oprávnených osôb v zmysle zákona sú príslušné pozemkové úrady podľa § 9 zákona v spojení s § 5 ods. 5, písm. g/ zákona č. 330/1991 Zb. Pre konanie pozemkového úradu o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva

na náhradu podľa § 6 ods. 1, 2 a 3 zákona platia všeobecné predpisy o správnom konaní, teda ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. v platnom znení o správnom konaní (ďalej len „SP“).

Podľa § 32 ods. 1, 2 SP správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správnemu orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu je potrebné potvrdiť ako vecne správne. Z rozsudku krajského súdu vyplýva, že napadnuté rozhodnutie odporcu preskúmal a dospel k záveru, že rozhodnutie je vecne správne. Na tomto mieste odvolací súd považuje za dôležité zdôrazniť, že súd preskúmava zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu a nie jeho vecnú správnosť. Krajskému súdu možno tiež vyčítať, že v dôvodoch rozhodnutia uvádza, že neboli splnené podmienky, aby súd vyhovel odvolaniu navrhovateľky, pretože jej odvolanie nemá náležitosti riadneho návrhu.

Pre posúdenie vecnej správnosti rozsudku krajského súdu, ktorú posudzuje odvolací súd, však bolo rozhodujúci výrok krajského súdu, ktorým bolo rozhodnutie odporcu potvrdené.

Podľa odvolacieho súdu, preskúmané správne rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom a dôvody odvolania, ktoré krajskému súdu ani správnemu orgánu nevyčítajú žiadne porušenia zákona, neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku. Na tomto mieste považuje odvolací súd za dôležité zdôrazniť, že súd je viazaný rozsahom odvolacích dôvodov a sám nevyhľadáva za účastníka konania nezákonnosť rozhodnutia alebo postupu správneho orgánu, s výnimkou dôvodov uvedených v § 250j ods. 3 OSP. O takéto dôvody sa v danom prípade nejednalo (*Súd zruší napadnuté rozhodnutie správneho orgánu a podľa okolností aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a vráti vec žalovanému správnemu orgánu na ďalšie konanie, ak bolo rozhodnutie vydané na základe*

neúčinného právneho predpisu alebo rozhodnutie je nepreskúmateľné pre neúplnosť spisov správneho orgánu alebo z dôvodu, že spisy neboli predložené. Súd zruší rozhodnutie správneho orgánu a konanie zastaví, ak rozhodnutie vydal orgán, ktorý na to nebol podľa zákona oprávnený. Rozsahom a dôvodmi žaloby v týchto prípadoch nie je súd viazaný).

Vzhľadom k tomu, že rozhodnutie krajského súdu bolo vo výroku vecne správne, krajský súd ho podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 OSP, keď náhradu trov konania účastníkom nepriznal, lebo odvolateľ v konaní nebol úspešný a odporcovi zákon priznanie náhrady trov konania neumožňuje.

P o u č e n i e : Protí tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. januára 2012

JUDr. Ing. Miroslav Gavalec PhD., v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová